

Delegacija
Evropske
komisije
u BiH

EU Newsletter

U ovom broju donosimo:

9. maj = Dan Evrope!

Direktni dijalog sa civilnim društvom

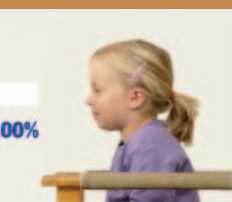
REGIONALNE PERSPEKTIVE
Tko je gdje na putu za Evropu?

Priznanje profesionalnom novinarstvu

IZVORNI PARTNERI
Mozaik utire put naslijeđa

EU program posjeta 2006.

EVROPA I TEHNOLOGIJA
Promocija e-zdravlja

Tekući pregovori i monitoring procesa reformi

Reinhard Priebe, direktor Generalne direkcije za proširenje za Zapadni Balkan, uputio je jasnu poruku u kojoj stoji da je Evropska unija primijetila da postoji izvjestan napredak u provedbi reformi u BiH, ali da oni očekuju više, naglašavajući da je reforma policije, koja u potpunosti zadovoljava tri postavljena kriterija, ključna.

Uspješne priče o regionalnom razvoju

- Prezentacija brošure "Regionalni ekonomski razvoj - Uspješne priče u Bosni i Hercegovini".
- Projekti ekonomske obnove i razvoja turizma, koje je finansirala Evropska unija putem EU RED fonda.
- Projekat savjetodavne podrške EU RED II nastaviće pružati podršku regionalnim razvojnim agencijama i Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa.

9. maj = Dan Evrope!

I ove su godine proslavu Dana Evrope organizovali premijer BiH Adnan Terzić i ambasador Michael B. Humphreys. S obzirom da se u 2006. obilježava 250 godina od rođenja Mocarta i da Austrija trenutno predsjedava Evropskom unijom, "Omladinski simfonijski orkestar jugoistočne Evrope" pripremio je specijalni program iz Mocartovog opusa - Violinski koncert u A-molu, Uvod Figarove ženidbe i Simfoniju 38. u D-molu "Prag". Gospodin Siniša Marković dirigovao je orkestrom dok je ovogodišnji dobitnik prestižne nagrade "Lipizer", gospodin Roman Simović, bio solista koncerta koji se uživo prenosio na BHT-u.

U svom govoru premijer Terzić je istakao da su građani BiH već Evropljani koji žele biti građani Evropske unije. On je pomenuo značajan napredak koji je napravljen u odnosu na prošlu godinu - kada se BiH trudila da ispuni uslove Studije izvodljivosti - i ove godine - kada su dvije runde pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju uspješno vođene i kada se očekuje da će, do kraja ove godine, početi biti okončan.

Ambasador Humphreys je govorio o periodu procjene budućnosti i značenju Evropske unije nakon referendumu u Francuskoj i Nizozemskoj, kao i o pripremama za dalje proširivanje. On je naglasio da će se BiH susresti sa mnogim izazovima u narednoj godini, te da mora napraviti napredak u brojnim ključnim oblastima, posebno u reformi policije, ako će se Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju - kao prvi formalni sporazum između EU i BiH - potpisati ove ili početkom 2007. godine.

Kada se počeo slaviti Dan Evrope?

Sve je počelo sa Schumanovom deklaracijom. Robert Schuman, tadašnji ministar inostranih poslova Francuske, 1950. godine je predložio novi politički sporazum za Evropu, kojem je bio cilj da rat između evropskih nacija učini nezamislivim. Uz to, bilo je potrebno osigurati mir i razvoj blagostanja.

Danas, Unija ima 450 miliona građana u 25 država članica. EU učestvuje sa 20% udjela u svjetskoj trgovini i sa 25% u globalnom bruto nacionalnom proizvodu. Unija osigurava 55% humanitarne i pomoći za razvoj drugih dijelova svijeta dok je oko 55.000 evropskih mirotvoraca raspoređeno u svijetu.

Direktni dijalog sa civilnim društvom

Predstavnici NVO-a i članovi lokalne zajednice 26. maja su se susreli sa ambasadorom Michaelom B. Humphreysom na Palama kako bi iskoristili priliku, koja se rijetko pruža, a tokom koje su mogli imati neposredan dijalog o aktuelnim pitanjima i važnosti evropskih integracija kako za BiH kao cijelinu tako i za svaku od zajednica.

Ovo je jedan od deset skupova koji će okupiti građane lokalnih zajednica širom BiH i ambasadora Humphreys kako bi razgovarali o pitanjima koja će odrediti budućnost zemlje. Skupove, koje organizuje nevladina organizacija "Luna" iz Rudog, finansiraće Evropska unija.

Tekući pregovori i monitoring procesa reformi

Pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju se nastavljaju u skladu sa rasporedom prema kojem je tehnička runda pregovora održana 11. i 12. maja, dok je službena runda bila održana 15. i 16. juna. Tehnička runda se, između ostalog, fokusirala na slobodnu trgovinu, finansijske instrumente, državnu pomoć, intelektualno vlasništvo i regionalni razvoj dok sa na službenoj rundi, između ostalog, raspravljalo o mobilnosti radne snage, pravosuđu, slobodi i sigurnosti. Sastanci na kojima se razmatra Monitoring procesa reformi (RPM) su se, također, nastavili u skladu sa svojim rasporedom koji je u vezi sa pregovaračkim rundama.

Na konferenciji za medije RPM-a koja je održana 15. juna gosp. Reinhard Priebe, direktor Generalne direkcije za proširenje za Zapadni Balkan, uputio je jasnu poruku u kojoj stoji da je Evropska unija primijetila da postoji izvjestan napredak u provedbi reformi u BiH, ali da oni očekuju više. On je apelovao na vlasti da se procesu reforme u narednim mjesecima dinamičnije posvete, naglašavajući da je reforma policije, koja u potpunosti zadovoljava tri postavljena kriterija, ključna.

Naredna runda tehnički pregovora će se obaviti 28. jula da bi potom slijedeća bila planirana za sredinu oktobra, dok je naredna runda službenih pregovora planirana za početak novembra.

Podrška fiskalnoj politici

Projekat podrške Evropske unije fiskalnoj politici u Bosni i Hercegovini zvanično je počeo 30. maja 2006. godine. Ukupna vrijednost projekta je gotovo 2 miliona eura koje je Evropska unija osigurala za savjetodavnu podršku i informacijsku tehnologiju dok je Vlada Republike Austrije osigurala 225.000 eura za finansiranje aktivnosti Odjeljenja za makroekonomsku analizu i za uspostavu Sekretarijata Upravnog odbora. Ovaj projekat je veoma važan, jer se odnosi na oblast značajnu za Bosnu i Hercegovinu i njenu buduću evropsku perspektivu.

Prioriteti Evropskog partnerstva zahtijevaju od BiH uspostavu Državnog fiskalnog vijeća i usvajanje procedura za njegovo djelotvorno funkcionisanje. Partnerstvo, također, zahtijeva unaprijeđenje koordinacije ekonomskih politika, izgradnju sveobuhvatne i konsolidirane odgovornosti vlasti, kao i unaprijeđenje procedura za pripremu budžeta, njegovo izvršenje i mehanizme odgovornosti pri njegovom korištenju. Ovo je od ključne važnosti za garantovanje fiskalne stabilnosti i promovisanje evropskih integracija. BiH treba razviti kapacitete za donošenje odgovarajućih ekonomskih odluka na području cijele zemlje, te kapacitete koji će ukazati na to kako uspostaviti djelotvornu državnu instituciju.

Jačanje makroekonomskog i fiskalnog upravljanja ključno je za BiH kako bi mogla da pošalje jasan signal međunarodnim investitorima o svojim sposobnostima da vodi djelotvornu, koherentnu i stabilnu ekonomsku politiku. Da bi se ovo desilo, još uvijek je neophodno da BiH obavi važne zadatke u procesu reforme. Napredak u nekim oblastima već je ostvaren - vlada je, uz podršku Evropske unije osnovala Jedinicu za kreiranje politike i planiranje pri Vijeću ministara (EPPU).

Novi projekat će podržati rad Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje. Izgradnja kapaciteta će se nastaviti i proširiti kako bi se u nju uključile sve ključne institucije sa suštinskim odgovornostima za upravljanje fiskalnom politikom. Projekat će, također, pomoći da se izvrši konsolidacija prošlogodišnjih veoma impresivnih ostvarenja u prikupljanju fiskalnih podataka i pri izradi pregleda djelotvornog sistema izvještavanja na svim nivoima vlasti, dizajnirajući nova informacijska rješenja s obzirom da su trenutna neodovarajuća za sistem izvještavanja.

Ambasador Humphreys je naglasio da vlasti moraju da riješe neke od preostalih nedostataka, posebno odobravajući nacrt zakona koji definiše pravni status Jedinice za kreiranje politike i planiranje, a koji je na dnevnom redu Vijeća ministara već od juna. Vlasti također, bez daljih odlaganja, trebaju da razmotre zakon o Državnom fiskalnom vijeću, što je dio obaveza preuzetih kao dio Evropskog partnerstva. On je dodao da bi neki amandmani na PDV o kojima je planirano da se raspravlja u Parlamentu BiH a kojima je cilj uspostaviti nultu stopu poreza za izvozne proizvode i proširiti obim roba izuzetih od PDV-a, mogli imati negativne posljedice na budžetske prihode za 2006. godini i, u krajnjoj liniji, mogu predstavljati prijetnju za makroekonomsku stabilnost.

Osnovni zadaci Odjeljenja za makroekonomsku analizu su:

- Prikupljanje podataka o konsolidiranim prihodima i rashodima svih nivoa uprave (države, entiteta, kantona, općina i fondova) i izrada izvještaja na bazi prikupljenih i obrađenih podataka u cilju praćenja izvršenja plana prihoda, rashoda i budžeta.
- Priprema i izrada makroekonomskih i fiskalnih projekcija prihoda i budžeta, priprema prijedloga konsolidirane fiskalne balanse za sve nivoe u zemlji, priprema prijedloga o načinu raspodjele ciljane konsolidirane balanse između nivoa uprave.
- Analiziranje prihoda, rashoda, vanjskog duga, investicija vlade i zaduživanja, analiza makroekonomskih efekata uvođenja poreza na dodatnu vrijednost, davanje prijedloga za redefinisane porezne politike u sferi indirektnih poreza i dr.

Tko je gdje na putu za Evropu?

SLOVENIJA je država članica Evropske unije od 1. maja 2004. godine. Ona je na putu da se, 1. januara 2007., pridruži Evropskoj zoni dvaneast članica, koje koriste euro kao svoju službenu valutu, a što će je učiniti prvom od deset novih članica koja je postigla taj uspjeh. Slovenija je ispunila kriterije Evropske zone kada je riječ o javnom dugu, budžetskom deficitu i kreditnoj stopi, i vjeruje da će stopu inflacije zadržati u okvirima ispod one koja je dozvoljena u Evropskoj zoni. Vlada ove zemlje se nada da će članstvo u Zoni doprinijeti daljem razvoju turizma i stranih ulaganja.

BIVŠA JUGOSLOVENSKA REPUBLIKA MAKEDONIJA - Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija u aprilu 2001. godine je u Luksemburgu potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) koji je stupio na snagu u aprilu 2004. godine. BJR Makedonija je podnijela zahtjev za prijem u Evropsku uniju u martu 2004. a **status kandidata je dobila u decembru 2005. godine.** Još nije određen datum kada će razgovori o članstvu početi.

HRVATSKA je druga zemlja koja je potpisala SSP, u oktobru 2001. koji je stupio na snagu u februaru 2005. godine. Svoj zahtjev za prijem u članstvo u Evropskoj uniji predstavila je u februaru 2003. dok su pristupni pregovori trebali početi 17. marta 2005. godine što je odgođeno zbog nedovoljne saradnje sa Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na tlu bivše Jugoslavije (ICTY). Nakon što je ICTY u oktobru 2005. dao pozitivne ocjene o saradnji, odnosi između Evropske unije i Hrvatske su ušle u novu fazu.

Prva faza pregovora bila je tzv. "provjera": vježba koja okuplja stručnjake iz Hrvatske i Evropske unije kako bi, do detalja, objasnili cjelokupnu legislativu Evropske unije kako bi razmotrili hrvatske planove za njeno usvajanje i provođenje. Ova faza omogućava Evropskoj uniji da donese odluku o otpočinjanju posebnih poglavlja pregovora.

Evropska unija je 12. juna 2006. odobrila otpočinjanje detaljnih pregovora o članstvu sa Hrvatskom koji će pokriti 35 poglavlja o politikama Acquis Communautaire-a.

EU je apelovao na Hrvatsku da izvrši reformu svoga pravosudnog sistema i javne administracije, da počne rješavati probleme korupcije, da osigura prava manjina i nastavi saradnju sa ICTY.

ALBANIJA - je počela pregovore u januaru 2003. dok je **SSP potpisala 12. juna 2006. godine.** Pregovori su trajali tri puta duže nego oni sa Hrvatskom i Bivšom Jugoslovenskom Republikom Makedonijom i to zato što je Albanija sporo rješavala probleme korupcije i organizovanog kriminala.

SSP se, prevashodno, usmjerio na:

- uslove političkog dijaloga sa Albanijom;
- uslove unaprijeđenja regionalne saradnje, uključujući mogućnost uspostavljanja regionalnih zona slobodne trgovine;
- mogućnost uspostavljanja slobodne trgovine između EU i Albanije u narednih deset godina;
- uslove za kretanje radne snage, pružanje usluga, plaćanja i kretanje kapitala;
- obavezu Albanije da prilagodi svoju legislativu onoj u Evropskoj uniji;
- uslove saradnje u brojnim oblastima uključujući pravosuđe, ljudske slobode i sigurnost.
- Uslove osnivanje Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje koje bi nadgledalo provedbu SSPa, Komitet za stabilizaciju i pridruživanje i Parlamentarni komitet za stabilizaciju i pridruživanje.

Albanija još uvijek nije podnijela zahtjev za članstvo u Uniji.

SRBIJA I CRNA GORA - U Izvještaju o izvodljivosti iz aprila 2005. godine zaključuje se da su Srbija i Crna Gora dovoljno spremne da počnu pregovore o SSP sa Evropskom unijom. **Pregovori su počeli u oktobru 2005. ali su obustavljeni 3. maja 2006. godine** zbog neodovoljne saradnje sa Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na tlu bivše Jugoslavije (ICTY).

SRBIJA je nasljednik Srbije i Crne Gore i kao takva nasljeđuje članstvo u Ujedinjenim nacijama i drugim međunarodnim institucijama, kao i proces i status quo kada je riječ o SSP pregovorima. Puna saradnja sa ICTY je preduslov da se pregovori obnove.

KOSOVO - Evropsko partnerstvo sa Srbijom i Crnom Gorom, koje je Evropsko vijeće usvojilo u junu 2004. godine, uključuje Kosovo kako je to definisano rezolucijom UN-a (UNSCR) 1244 i ustanovljeno posebnim mehanizmom praćenja (STM) Procesu stabilizacije i pridruživanja. Uvrštavanje UN standarda u Evropsko partnerstvo ojačalo je uticaj EU na njihovu provedbu.

CRNU GORU je **Evropska unija službeno priznala 12. juna**, nakon referenduma održanog 21. maja i Deklaracije o nezavisnosti koju je Crnogorski parlament proglasio 3. juna ove godine. Prije održavanja referenduma Evropska unija je obavila pregovore sa političkim partijama i poslala specijalnog predstavnika da pomogne u definisanju i nadgledanju modaliteta.

Crna Gora će nastaviti aktivnosti u vezi sa procesom potpisivanja SSP za kojeg se očekuje da će biti finaliziran tokom ove godine. EU očekuje od Crne Gore da učini više u borbi protiv organizovanog kriminala i da unaprijedi rad svoga pravosuđa.

BiH - U novembru 2003. godine, Evropska komisija je pripremila Studiju izvodljivost kojom su procijenjeni kapaciteti BiH da provede budući Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. U Studiji je zaključeno da pregovori mogu početi onda kada BiH postigne odgovarajući napredak u ostvarivanju 16 ključnih prioriteta. U oktobru 2005. Evropska komisija je procijenila da je BiH ostvarila zadovoljavajući napredak u provedbi reformi naznačenih u Studiji izvodljivosti i preporučila je početak **pregovora o SSP**. Pregovori trenutno teku - **druga runda tehničkih pregovora je obavljena 11. i 12. maja dok se druga zvanična runda obavila 15. i 16. juna 2006. godine.** Očekuje se da bi pregovori o SSP mogli biti uspješno okončani do kraja ove godine ako se u narednom periodu ostvari napredak u ključnim oblastima, posebno u oblasti reforme policije i Javnog radio i televizijskog sistema.

BiH se još uvijek nije podnijela zahtjev za članstvo.

BUGARSKA I RUMUNIJA su počele pregovore 2000. godine, dvije godine nakon svojih susjeda iz Centralne Evrope. U aprilu 2005. Bugarska i Rumunija su potpisale Ugovor o članstvu, koji bi im trebao osigurati da se 1. januara 2007. godine priključe Evropskoj uniji. Evropska komisija je u oktobru 2005. predstavila Monitoring izvještaj o njihovoj spremnosti za ulazak u EU u kojem su navedeni brojni nedostaci.

Evropska komisija je 16. maja 2006. objavila da smatra da bi Bugarska i Rumunija mogle biti spremne za članstvo u Evropskoj uniji 1. januara 2007. godine, u slučaju da ispune još 10 preduvjeta - četiri Rumunija, šest Bugarska kako bi otklonile pomenute nedostatke.

Proces stabilizacije i pridruživanja (PSP)

Proces stabilizacije i pridruživanja (PSP) je politički okvir Evropske unije u kojem moraju djelovati sve zemlje Zapadnog Balkana. Ovaj proces podržava njihov razvoj i pripreme za buduće članstvo u Uniji kombinujući tri glavna instrumenta:

- Sporazume o stabilizaciji i pridruživanju,
- nezavisne trgovačke mjere i
- značajnu finansijsku podršku.

Regionalna saradnja predstavlja osnovu SAP-a.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP)

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) je ugovorni odnos između Evropske unije i zemalja potpisnica, koji je rezultat pregovaračkog procesa i prvi korak ka članstvu u Uniji.

Evropsko partnerstvo

U okviru PSP-a, Evropska unija je uspostavila Evropsko partnerstvo sa Albanijom, BiH, Hrvatskom, Bivšom Jugoslavenskom Republikom Makedonijom, i sa Srbijom i Crnom Gorom uključujući Kosovo. Cilj ovog partnerstva je da pripreme ove zemlje za širu integraciju sa Evropskom unijom.

Unija je odlučila da primijeni istu metodologiju na ove zemlje koju je koristila u saradnji sa novim državama članicama koje su se pridružile Uniji 2004. godine. Dograđeni PSP tako i dalje ostaje opšti okvir koji osigurava da zemlje Zapadnog Balkana zadrže Evropsku orijentaciju do njihovog pristupa Uniji.

Evropsko partnerstvo osigurava okvir kojim su obuhvaćeni prioriteti koji su rezultat analize različitih situacija u kojima se nalaze različiti partneri a na koje se moraju fokusirati pripreme za dalje integraciju u EU u svjetlu kriterija koje je definisalo Evropsko vijeće i gdje je u izvjesnim slučajevima ostvaren napredak u provedbi PSP-a, uključujući SSP a, posebno, napredak u regionalnoj saradnji.

Finansijska sredstva

CARDS program bio je kreiran da osigura podršku zemljama Jugoistočne Evrope u svjetlu njihovog učešća u Procesu stabilizacije i pridruživanja. Ona, posebno, pokrivaju:

- obnovu;
- stabilizaciju regiona;
- pomoć za povratak izbjeglica i raseljenih osoba;
- podršku demokratskim procesima, vladavini

prava, ljudskim i pravima manjina, razvoju civilnog društva, nezavisnim medijima i podršku u borbi protiv organizovanog kriminala;

- razvoj održive tržišno orijentisane ekonomije;
- smanjenje siromaštva, jednakost spolova, obrazovanje i obuku, i obnovu zaštite okoline;
- regionalnu, nadnacionalnu, međunarodnu i međuregionalnu saradnju između zemalja koje su dobile sredstva i Unije i drugih zemalja u regionu.

Zemlje kandidati imaju korist od finansijskih instrumenata u pretprijemnom periodu: program Phare za izgradnju institucija i uspostavu ekonomske i socijalne kohezije; ISPA za zaštitu okoline i prometnu infrastrukturu; SAPARD za poljoprivredu i razvoj ruralnih područja.

Od 2007. godine, finansiranje će se odvijati unutar novog okvira - Instrument za podršku u pretprijemnom periodu - IPA. Na osnovu lekcija naučenih u dosadašnjim procesima pridruživanja, Evropska unija želi izvršiti racionalizaciju pomoći potencijalnim članicama u pretprijemnom procesu. Cilj je bolje pripremiti zemlje kandidate za korištenje sredstava za strukturalni i ruralni razvoj nakon prijema.

SLOVENIJA je članica Evropske unije od 1. maja 2004. godine i na putu je da se, 1. januara 2007., pridruži Evropskoj zoni.

HRVATSKA - Evropska unija je 12. juna 2006. odobrila otpočinjanje detaljnih pregovora o članstvu.

BiH - ima status kandidata; pregovori SSP su u toku.

CRNA GORA - Evropska unija je službeno priznala 12. juna 2006.

SRBIJA je nasljednik Srbije i Crne Gore i nasljeđuje proces i status quo kada je riječ o SSP pregovorima, koji su obustavljeni 3. maja 2006.

SRBIJA I CRNA GORA - status kandidata je potvrđen u junu 2003.

BUGARSKA I RUMUNIJA - Evropska komisija je 16. maja 2006. objavila da smatra da bi Bugarska i Rumunija mogle biti spremne za članstvo u Evropskoj uniji 1. januara 2007.

BJR MAKEDONIJA je status kandidata dobila u decembru 2005.

ALBANIJA - SSP potpisala 12. juna 2006.

Priznanje profesionalnom novinarstvu

Novinari imaju ključnu ulogu u prenošenju informacija o pitanjima Evropske unije, i motivisanju javnosti da razmisli o tome što Bosna i Hercegovina i njeni građani moraju učiniti kako bi postali zemlja kandidat i, konačno, član najveće svjetske ekonomske i političke unije.

Kao dio javnog priznanja rada novinara, Delegacija Evropske komisije, ponovo, je pozvala novinare štampanih i elektronskih medija da dostave svoje članke objavljene u 2005. godini i učestvuju u takmičenju za nagradu za najbolje izvještavanje o odnosima Bosne i

Hercegovine i Evropske unije.

Prvu nagradu je osvojio gospodin **Šefik Dautbegović** iz Oslobođenja za svoj članak objavljen 25. decembra a koji možete pročitati u tekstu koji slijedi. Drugo mjesto je zauzeo gospodin **Mirsad Bajtarević** sa BH Radija 1 dok je treću nagradu osvojila gospođa **Elvira Ahmetović** sa NTV Hayat. Nagrade je, 9. maja, uručio ambasador Humphreys i Njegova ekscelencija Werner Almhof, ambasador Austrije, koja trenutno predsjedava Evropskom unijom.

Moja zemlja

Kojim putem u Evropu

Naumili i mi tamo gdje je normalan svijet davno otišao

Bauk Bosne ne kruži više Evropom koja nam je fino odškrinula vrata i čeka nas. Bilo raznih razgovora i dogovora po dunjaluku. I onaj u Vašingtonu. Rečeno da naša država može put Evrope. A, sa Vašingtonom nema šale. Doduše, država nam nije golema. Cijela je iz dva dijela.

Naumili i mi tamo gdje je normalan svijet davno otišao. Kada je tako, počeo sam se i sam pakovati da ne zakasnim, jer Evropa ne trpi nemar i javašluk. Doduše, nemam šta vele ponijeti, najviše briga. Dvoumim se kuda da se uputim u svijet.

Nekoliko putića

Krenem li preko Trebevića, opasno je. Nabasaću na minsko polje i onda eto belaja i ništa od Evrope.

Uputim li se preko Kozje čuprije, začas sam u drugom entitetu koji se još dobro drži. Ni Vašington mu nije audio. Ali, čim bih prešao čupriju, uveliko bi mi porasle šanse da sretnem Ćavića koji bi me mogao daviti pričom o RS kao dejtonskoj tvorevini. Velim sebi: Neću ni tuda.

Krenem li putem na suprotnoj strani, ni tuda mi nije sigurno. Šta ako napredni poljoprivrednici razapnu šatore na magistrali ili, ne daj Bože, prosu krompir posred puta, ili zalegnu na asfalt. Ne bih mogao dalje preko ležećih naprednih ratara.

Ni put prema jugu mi nije sigurniji. Dole bi hercegovački prosvjetari mogli posjedati po putu u znak upozorenja vlastima da im povećaju koeficijente i daju topli obrok koji bi im uistinu na ovim zimskim minusima dobro došao.

Kažu da će zatvoriti bar 80 škola zbog rečenih koeficijenata. Već su, otkidajući od usta, nabavili i katance. Što ćemo biti neobrazovan narod i što ne možemo nepismeni u Evropu, njih nije briga.

Tim putem mi se ne ide u Evropu i zato jer bi na njemu mogao sresti Niku Lozančića ili Ivu Miru Jovića prilikom povratka sa nekog sastanka HDZ u Rami ili Livnu. Niko je pogotovo na tim sastancima neizbježan, tu koju i progovori. Ganjavili bi me pričom o ugroženosti Hrvata, zapostavljanju hrvatskog jezika u školama, nepostojanju TV za bh. Hrvate...

Znam samo da mi niko ne bi dosađivao pričom o Federaciji kojoj je, nek se zna, na čelu, ali kao da i nije. Federalnu fotelju guzica mu gotovo i ne viđa, niti se u javnosti pojavljuje kao čelnik Federacije. Kao da je na čelnu mjesne zajednice, a ne entiteta, i to većeg. HDZ mu je bitniji i tačka. Najbolje bi bilo da još malo sačekam. Nije Evropa zec. Neće pobjeći, može malo sačekati. Još bolje bi bilo da konačno uhvate Karadžića i Mladića pa da onda rahat krenem u svijet. Istražni organi i Karla se, kažu, trude, ali nikako da im uđu u trag.

Znam samo jedno: Radovan nije na nekom ostrvu kao što je bio Ante. Ako neko misli da Radovan sada na nekoj plaži na drugom kraju svijeta suši gaće, vara se. Kupanje mu nije jača strana, niti ga je ikad volio. Neće Radovan blizu vode. Džaba pretresaju i manastire. Sve su ih pretresli, a nigdje Raše. Šta će on u manastiru, bilo bi mu tu dosadno.

Prije će biti da on, čim se proljepša vrijeme, izađe iz svog brloga, zasjedne pod bukvi i po guslama razabire neku junačku. Uživa u muzici svog djetinjstva. Šta zna Rašo šta su Kanari, a i što bi tu išao kada tamo nema gusala. Zato garant nije tamo.

Stalno je Rašo nešto pokušavao, ali nije uspijevao. U mladosti je počeo pisati pjesme koje se nikome nisu dopadale jer to i nije ličilo na pjesmu. Pokušao je jednom prilikom da ih recituje, a na samom početku smo ga izviždali, jer bile su to nazovi pjesme bez smisla, te je pobjegao iz sale. Da ih je Karla čula, i ona bi pobjegla da ih ne sluša.

Nastranu što mu mnogi istomišljenici pomažu u skrivanju. Takvi da Radovana nađu da spava pod nekim hrastom, ne da ga ne bi prijavili, nego bi mu donijeli čaj i pokrili ćebetom da se ne prehladi zarad vitalnog nacionalnog interesa. Zato se i ne čudim što ne mogu da mu brlog nađu. Izvozićemo minister

Utjeha mi je što smo bar po nečemu prvi u Evropi. Niko nas ne može preteći po broju vlada, ministara, premijera, zamjenika, pomoćnika, savjetnika, komisija, vijeća, savjetodavnih tijela, asocijacija... Kada pođemo u Evropu, mogli bi bar dvije trećine njih utrapiti nekim zemljama kojima fali raznih ministara i savjetnika. Mnogi nisu neke pameti, ali kada zafali, dobro dođu.

Mi bi ih se otarasili, a te zemlje naši stručnjaci mogli bi, ako ništa drugo, naučiti kako se troše državne pare, koriste državni automobili, prave vikendice, kako se uzimaju silne naknade za ovo i za ono.

To oni tamo na Zapadu ne znaju. Baš su naivni. Ne znaju ni uzimati državne pare, a naši bi ih tome mogli začas naučiti.

Ovi naši u tome su maheri. I u parlamentima, i u vladama, i u općinama i opštinama... Ćudi me da se još nisu sjetili da uzimaju i debelu naknadu za zajednički život s punicom ili svastikom. Dobro bi im došlo.

Do puta u Evropu treba mnogo toga uraditi. Trebala bi nam metla pa pomesti ono što ne valja, državu dovesti u red, da izgleda kao mlada pred vjenčanje.

Ali, ko i kako to da radi kad je došao vakat u nevakat.

Uspješne priče o regionalnom razvoju

Brošuru "Regionalni ekonomski razvoj - Priče o uspjehu u Bosni i Hercegovini", 20. juna, su predstavili ambasador Michael B. Humphreys i Dr. Christian Schwarz-Schilling, visoki predstavnik i specijalni predstavnik Evropske unije.

Publikacija sadrži informacije o 47 projekata ekonomske regeneracije i razvoja turizma koje je finansirala Evropska unija kroz EURED fond a koje su, između ostalih, implementirale nevladine organizacije, lokalne i regionalne razvojne agencije i poslovna udruženja. Projekti su bili fokusirani na ostvarivanje različitih ciljeva - od kreiranja savremenih, interaktivnih web stranica koje promovišu BiH kao svjetsku turističku destinaciju do aktivnosti koje se tiču lokalnog ekonomskog razvoja koje su, na dobrovoljnoj osnovi, poduzeli građani kako bi obnovili svoje kulturno naslijeđe i razvili turističke potencijale svoga kraja - od inkubatora ljudskih resursa koji "okuplja mozgove" do zanimljivog projekta koji je doprinjeo da mladi, obrazovani poduzetnici razviju proizvodnju organske hrane čija važnost neprekidno raste na potencijalno luksuznim tržištima koja bilježe neprekidan rast. Fond RED je osigurao sufinansiranje kroz nepovratna sredstva u vrijednosti većoj od 5,2 miliona eura u protekle dvije godine, sa još više planiranih Poziva za podnošenje prijedloga projekata.

Ambasador Humphreys je tokom prezentacije govorio o važnosti

regionalnog ekonomskog razvoja i o nekim od sredstava Evropske unije koja nisu distribuirana na nivou zemlje nego na regionalnoj osnovi kako bi se postigao ravnomjeran razvoj. Projekti o kojima se govori u brošuri predstavljaju znak ohrabrenja da BiH polako razvija neophodne strukture i kapacitete koji će moći da upravljaju ovim fondovima u budućnosti. U ovom kontekstu, nova savjetodavna podrška EU RED II projekta će nastaviti da osigurava pomoć regionalnim razvojnim agencijama (RDA), a također će podržati rad Ministarstva za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose, posebno pri osnivanju Vijeća za poduzetništvo i razvoj.

Dr. Schwarz-Schilling je naglasio važnost povoljnog poslovnog okruženja, koje samo po sebi ne donosi prosperitet, ali omogućava preduzećima da prosperitet kreiraju i razviju.

Gosp. Dragan Doko, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, pozdravio je pružanje savjetodavne podrške te je istakao važnost razvoja malih i srednjih preduzeća (SMEs) i ključnu ulogu regionalnih razvojnih agencija.

Pomoćnik direktora Direkcije za evropske integracije gosp. Srđan Ljubojević je naglasio važnost usvajanja Strategije razvoja SME-a na nivou BiH i regulisanja pravnog statusa regionalnih razvojnih agencija.

IZVORNI PARTNERI

Mozaik utire put naslijeđa

Fondacija za razvoj zajednice "Mozaik" osnovana je 2000. godine i od tada je provela brojne aktivnosti razvoja zajednice širom BiH. U 2002. godini, "Mozaik" je bio uključen u provođenje projekta "flivo naslijeđe" kojega je inicirala Fondacija Kralja Baudouina. Ovo iskustvo predstavljalo je temelj za projekat "Put naslijeđa" koji je prosljeđen Delegaciji Evropske komisije u BiH nakon objavljenog Poziva za podnošenje projekata u oblasti razvoja turizma u avgustu 2004. godine.

Uz sufinansiranje Mozaika, Evropska unija je dodijelila sredstva, kroz EU RED fond u vrijednosti od 87.500 eura, pa je projekat u trajanju od 17 mjeseci počeo u decembru 2004.

Put naslijeđa tematski vezuje zajednice Kraljeva Sutjeska, Vranduk, Travnik, Prusac i Visoko. To su zajednice koje imaju bogatu istoriju i

lokalnu tradiciju. Cilj projekta je kreirati održiv turistički program koji će očuvati istorijsko naslijeđe ali ujedno i omogućiti njegovu eksploataciju na način da se ovi krajevi učine atraktivnim za turističke grane koje su u usponu - eko i etnoturizma. Projekat je kombinacija razvoja turizma i aktivnosti lokalnih zajednica, uz sporazum za dobrovoljno učešće zajednica u aktivnostima obnove kako bi očuvale i dalje razvijale svoje kulturno i istorijsko naslijeđe. Kao dio ovog projekta osigurana je obuka za turističke vodiče, te obuka u oblastima mobilizacije lokalnih izvora i pronalazjenja načina na koje istorijsko naslijeđe može biti predstavljeno na tržištu. Ceremonije otvorenja 17. i 31. maja živo su predstavile brojne zanimljivosti koje su ove zajednice uspješno razvile kao ekonomski resurs.

EU Program posjeta 2006.

Program posjeta Evropske unije (EUVP) namijenjen je za mlade stručnjake i lidere u dobi od 25 do 45 godina koji žive i rade van Evropske unije. Program osigurava sredstva za posjetu institucijama Evropske unije i pruža mogućnost boljeg upoznavanja sa ciljevima, dostignućima i daljim ambicijama Evropske unije. Učesnicima je omogućeno da dobiju znanje iz prve ruke kroz programe koji su kreirani za svakog učesnika pojedinačno zavisno od njegovog specifičnog interesa. Kandidate, koji su završili svoje univerzitetsko obrazovanje i koji razvijaju svoju karijeru u kontekstu koji je u vezi sa EU, odabire Delegacija Evropske komisije a potom dalju selekciju vrši Komitet u Briselu.

Program EUVP je osnovao Evropski parlament i Evropska komisija 1974. godine. Njega vodi Upravni odbor pod zajedničkim vodstvom Alega Vidal-Quadras Roca, potpredsjednika Evropskog parlamenta i komesara Benita Ferrero-Waldnera.

U 2006. godini bila su četiri učesnika iz BiH:

- Gosp. Amir Zukić, glavni i odgovorni urednik informativnog programa BHT1, jedinog državnog emitera informativnog programa. Evropske integracije zauzimaju veoma važno mjesto na političkoj agendi BiH a novinari i urednici igraju važnu ulogu u diseminaciji shvatanja o strukturi Unije.
- Gđa. Jasenka Perović, direktorica E-Net Centra koji se nalazi na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu, koji je važan domaći resurs u procesu harmonizacije sa EU standardima. Cilj centra je da postane glavni izvor obrazovanja i obuke i da na taj način ostvari važan uticaj na proces razvoja zemlje.

- Gosp. Saša Magazinović, predsjednik Foruma mladih Socijaldemokratske partije BiH i ključna osoba u dvomjesečnom magazinu "Dijalog", koji se izdaje u saradnji sa mladim socijaldemokratima iz Srbije i Crne Gore. Magazin se bavi važnim političkim i socijalnim pitanjima, uključujući evropske integracije a njegov rad podržava Dansko ministarstvo vanjskih poslova.
- Gosp. Elmedin Muratbegović, viši asistent Univerziteta u Sarajevu, uključen u Studije pravosuđa i domaći poslova, i u Studiju izvodljivosti za BiH Evropske komisije. Njegova pozicija asistenta će osigurati koristan višestruki uticaj s obzirom na mogućnost da svoje znanje prenese studentima Univerziteta.

EVROPA I TEHNOLOGIJA

Promocija e-zdravlja

Informacije koje se tiču zdravlja jedne su od najtraženijih na internetu. One su primjer kako informatičko društvo može pomoći ljudima da sačuvaju svoje zdravlje tako što će biti bolje informisani o ovim temama. Postoji, također, mnogo informatičkih tehnologija kada je riječ o zdravstvenoj zaštiti koje mogu unaprijediti brigu o pacijentima, dok se neke druge odnose na djelotvornost a što, zajedno, omogućava da se više materijalnih sredstava upotrijebi za pružanje zdravstvenih usluga umjesto na administraciju. Od ovih tehnologija korist imaju, prije svega, građani i to bilo kao korisnici zdravstvenih usluga bilo kao korisnici informacija o pitanjima zdravlja.

EK opisuje e-Zdravstvo kao korištenje informacija i komunikacijske tehnologije unutar cijelog niza funkcija koje se tiču sektora zdravstva, dakle od doktora do menadžera bolnica, uključujući i medicinske tehničare, stručnjake za procesuiranje podataka, administratore socijalnog osiguranja i, naravno, pacijente. Administracije država članica imaju ključnu ulogu u ostvarivanju ovih ciljeva, na kojima je da, na ovom nivou, donesu ključne odluke o primjeni IT infrastrukture u odredbama zdravstvene zaštite.

Međutim, evropska dimenzija ovog izazova nalazi se u određivanju i širenju odgovarajućih standarda e-Zdravstva. Od 2003. godine, Evropska komisija konstantno pruža podršku organizovanju Konferencija na visokom nivou o e-Zdravstvu kao jednog od uspješnih načina da se, kada je riječ o najboljoj praksi u oblasti e-Zdravstva, razmijene informacije između donosilaca odluka u Evropi, eksperata i drugih zainteresovanih za ova pitanja. Prva od pomenutih konferencija održala se u Briselu 2003. dok je četvrta konferencija održana u maju 2006. godine u Malagi u Španiji.

Ovogodišnja konferencija na visokom nivou posvećena je pregledu i analizi uloge koju e-Zdravstvo igra kada je riječ o napretku u razvoju zdravstvene politike evropskih regija. Napredak u zahtjevima i projektima zdravstvene zaštite, i širi nivo njihovog provođenja, čini obaveznim donosioce odluka i druge aktere da procijene dalji razvoj, uzimajući u obzir potrebu da se izgrade djelotvorne mreže informacija koje prelaze granice zemalja članica.

www.europa.eu.int/information_society/qualif/health/index_en.htm

Delegacija Evropske komisije u Bosni i Hercegovini, Dubrovačka 6, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Tel: +387 33 254 700

Web strana Evropske unije: www.europa.eu

Aktivnosti Evropske unije u BiH: http://ec.europa.eu/comm/enlargement/bosnia_herzegovina/index.htm

Delegacija Evropske komisije u BiH: www.europa.ba

Ako želite da primete ovu publikaciju, molimo vas pošaljite e-mail sa vašim imenom i adresom na: zora.stanic@ec.europa.eu

ili pošaljite fax na broj: +387 33 666 037